

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ

2004

2009

Документ за разглеждане в заседание

A6-0442/2008

12.11.2008

ДОКЛАД

относно влияние на туризма върху крайбрежните райони: аспекти на
регионалното развитие
(2008/2132(INI))

Комисия по регионално развитие

Докладчик: *Jamila Madeira*

СЪДЪРЖАНИЕ

	Страница
ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ.....	3
СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА ПО ТРАНСПОРТ И ТУРИЗЪМ	16
РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ В КОМИСИЯ	21

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

относно влияние на туризма върху крайбрежните райони: аспекти на регионалното развитие (2008/2132(INI))

Европейският парламент,

- като взе предвид Регламент (ЕО) №1080/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2006 г. относно Европейския фонд за регионално развитие¹,
- като взе предвид Регламент (ЕО) №1082/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2006 г. относно Европейската група за териториално сътрудничество (ЕГТС)²
- като взе предвид Регламент (ЕО) № 294/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2008 г. за създаване на Европейски институт за иновации и технологии³,
- като взе предвид Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета от 11 юли 2006 г. относно определянето на общи разпоредби за Европейския регионален фонд, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд⁴
- като взе предвид Директива 2008/56/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 2008 г. относно създаване на рамка за действието на Общността в областта на политиката за морска среда (Рамкова директива за морската стратегия)⁵,
- като взе предвид Решение № 1982/2006/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г. относно Седма рамкова програма на Европейската общност за изследвания, технологично развитие и демонстрационна дейност (2007 — 2013 г.)⁶
- като взе предвид предложението на Комисията от 24 януари 2007 г. за директива на Европейския парламент и на Съвета относно летищните такси,
- като взе предвид съобщението на Комисията от 27 септември 2000 г., озаглавено „Интегрирано управление на крайбрежната зона: стратегия за Европа” (COM(2000)0547),
- като взе предвид съобщението на Комисията от 19 октомври 2007 г., озаглавено „Дневен ред за устойчив и конкурентоспособен европейски туризъм” (COM(2007)0621),

¹ ОВ L 210, 31.7.2006 г., стр.1.

² ОВ L 210, 31.7.2006 г., стр.19.

³ ОВ L 97, 9.4.2008 г., стр. 1.

⁴ ОВ L 210, 31.7.2006 г., стр.. 25.

⁵ ОВ L 164, 25.6.2008 г., стр.. 19.

⁶ ОВ L 412, 30.12.2006 г., стр. 1.

- като взе предвид съобщението на Комисията от 17 март 2006 г., озаглавено „Нова европейска политика за туризма: към по-силно партньорството за европейски туризъм (СОМ(2006)0134) и резолюцията на Парламента от 29 ноември 2007 г. по този въпрос¹,
 - като взе предвид съобщението на Комисията, озаглавено „Интегрирана морска политика за Европейския съюз” (СОМ(2007)0575) и резолюцията на Европейския парламент от 20 май 2008 г. по този въпрос²,
 - като взе предвид съобщението на Комисията от 23 януари 2008 г., озаглавено „20% - 20% до 2020 година - възможностите на Европа пред климатичните промени” (СОМ(2008)0030),
 - като взе предвид Зелената книга на Комисията от 7 юни 2006 г., озаглавена „Към бъдеща морска политика на Съюза: Европейска визия за океаните и моретата“ (СОМ(2006)0275),
 - като взе предвид заключенията на Председателството на Европейския съвет от 14 декември 2007 г. в Брюксел,
 - Като взе предвид съвместната тристранна декларация от 20 май 2008 г. на Парламента, Съвета и Комисията за създаване на "Европейски морски ден", който да бъде празнуван всяка година на 20 май,
 - като взе предвид член 45 от своя правилник,
 - като взе предвид доклада на комисията за регионално развитие и становището на комисията по транспорт и туризъм (А6-0442/2008),
- А. като има предвид, че на територията на ЕС са създадени шест крайбрежни макрозони, по-конкретно, Атлантическа, Балтийска, Черноморска, Средиземноморска, област Северно море и крайно отдалечените райони, като всяка от тези зони притежава различен териториален ресурс и концепция за туризъм,
- Б. като има предвид, че на значителна част от европейското население се пада 89 000 км дължина от европейската крайбрежна ивица,
- В. като приема определението за крайбрежните зони, използвано в рамките на морската политика на ЕС, т.е., крайбрежни зони или райони, които се намират на разстояние 50 км навътре в сушата по права линия, започваща от линията на брега,
- Г. като има предвид, че крайбрежните региони имат голямо значение за Европейския съюз, тъй като съсредоточават в себе си значителна част от икономическите дейности,
- Д. като има предвид определението на интегрираното управление на крайбрежните зони и ролята, която туризмът играе за осъществяването на тази цел,

¹ Приети текстове, Р6_ТА(2007)0575.

² Приети текстове, Р6_ТА(2008)0213.

- Е. като има предвид, че положителното развитие на крайбрежните региони е от полза не само за населението, живеещо по крайбрежието, но и за всички жители на Европа,
- Ж. като има предвид, че туризмът, който обикновено е основна дейност в тези региони и оказва положително влияние върху социалноикономическото им развитие по отношение на нарастването на БВП и равнищата на заетост, понякога влияе отрицателно на територията поради сезонния и нискоквалифициран характер на труда, слабата интеграция между крайбрежието и вътрешността, слабата икономическа диверсификация и влошаването на състоянието на природното и културното наследство,
- З. като има предвид, че в различните оперативни програми за периода 2007-2013 г. не се споменават изрично крайбрежните зони, което води до недостиг на сравними и надеждни данни от социален, икономически и финансов характер за туризма в крайбрежните зони,
- И. като има предвид, че поради липса на съпоставими и надеждни данни за крайбрежния туризъм, е възможно подценяване на икономическата стойност на сектора с последваща обезценка на икономическата стойност на опазването на морската околна среда и съответното надценяване на ролята на инвестициите за постигане на тази цел,
- Й. като има предвид, че поради липсата на информация относно предоставените от ЕС средства, инвестирани в крайбрежните зони, се затруднява количествената оценка на реалното влияние на структурните фондове върху крайбрежния туризъм,
- К. като има предвид, че туризмът попада в пресечната точка на различни политики на ЕС, които значително влияят върху способността му да допринесе за социалното и териториално сближаване,
- Л. като има предвид, че от качествена гледна точка структурните фондове могат да помогнат за развитието на крайбрежните региони, като съживят местните икономики, стимулират частните инвестиции и насърчат устойчивия туризъм,
- М. като има предвид, че въздействието им е най-видимо в зони като малки острови на най-отдалечените райони или в крайбрежни зони, където крайбрежният туризъм представлява основен икономически сектор,
- Н. като има предвид, че крайбрежните райони са силно повлияни от географското си положение и се нуждаят от структурирана стратегия, която да отчита специфичните им характеристики, принципа на субсидираност и сближаването между секторите в процеса на вземане на решения,
- О. като има предвид освен това, че крайбрежните зони често са и отдалечени региони, като малки острови, най-отдалечени райони или крайбрежни зони, силно зависими от туризма, чиято достъпност е ограничена извън туристическия сезон, в които, за да се подкрепи териториалното сближаване, е необходимо да се подобри

инфраструктурата, да се развият редовни връзки между крайбрежието и вътрешността и, благодарение на стратегии за териториален маркетинг и на интегрирано икономическо развитие, благоприятстващо инвестициите, да се насърчи запазването на икономическата дейност извън силния туристически сезон,

- П. като има предвид, че крайбрежните зони, които макар че се характеризират с идентични проблеми, не разполагат със специфични инструменти, които да позволят структуриран подход и по-добра комуникация между основните фактори, които най-често работят отделно и изолирано,
- Р. като има предвид, че интегрирани решения на реалните проблеми могат да се намерят и приложат на местно и регионално равнище от публичните органи, работещи в сътрудничество с частния сектор, и при условие, че и двете страни отчитат интересите както на околната среда, така и на общността,
- С. като има предвид, че създаването на инструменти за политики ще допринесе за по-интегрирани и устойчиви стратегии за развитие, които ще подобрят икономическата конкурентоспособност чрез запазване на природните и културни ресурси, задоволяване на социалните потребности и насърчаване на модели за отговорен туризъм;
- Т. като има предвид, че посочените инструменти биха могли да подобрят качеството на заетостта в тези зони и да погнат за намаляване на сезонния характер, като съчетаят различни форми на туризъм и други морски или крайбрежни дейности, което ще позволи предлагането да бъде съобразено с очакванията и високите изисквания на модерния туризъм и ще създаде качествени работни места,
- У. като има предвид, че целта за Европейско териториално сътрудничество, изложена в член 6 от Регламент (ЕО) № 1080/2006, може ефективно да допринесе за споменатите по-горе приоритети чрез финансиране на проекти за сътрудничество и развитие на мрежи за партньорство между участниците и крайбрежните райони; и като в тази връзка подчертава значението на използването на Европейската група за териториално сътрудничество (ЕГТС), предвидена в Регламент (ЕО) № 1080/2006 като инструмент за създаване на стабилно сътрудничество в областта на устойчивото развитие на крайбрежните региони с участието на местни и социални партньори,
 - 1. подчертава, че туризмът е съществен фактор за социалноикономическото развитие на крайбрежните зони на ЕС и е тясно свързан с целите на от Лисабонската стратегия; посочва, че целите на стратегията от Гьотеборг следва да се отчитат по-сериозно в крайбрежните туристически дейности;
 - 2. насърчава държавите-членки да създадат специфични стратегии и интегрирани планове на национално и регионално равнище с цел смекчаване на сезонния характер на туризма в крайбрежните региони и гарантиране на по-стабилна заетост и по-добро качество на живота за местните общности; подчертава в този контекст значението на това, традиционните сезонни икономически дейности да бъдат превърнати в целогодишни чрез диверсификация на продуктите и алтернативни

- форми на туризъм (напр. бизнестуризъм, културен, медицински, спортен и селски туризъм и морски туризъм); отбелязва, че диверсификацията на продуктите и услугите може да спомогне за създаване на растеж и заетост и за намаляване на неблагоприятните екологични, икономически и социални последици;
3. подчертава необходимостта от защита на правата на работниците в този сектор, като се подкрепят качествени работни места и дейности по повишаване на квалификацията, което включва, наред с другото, подходящо професионално обучение, насърчаване на стабилни договорни отношения и справедливо и достойно равнище на заплащане, както и подобряване на условията на труд;
 4. призовава за интегриран подход към крайбрежния туризъм в контекста на политиките на ЕС за сближаване, морска, риболовна, околна среда, транспортна, енергийна и социална политика с цел да се създадат взаимодействия и да се избегнат непоследователни действия; препоръчва Комисията да отчита подобен интегриран подход по отношение на устойчивия растеж на крайбрежния туризъм особено във връзка с морската политика на ЕС като стратегическа цел в работната си програма за 2010-2015 г. и в междинния преглед на финансовата рамка за 2007-2013 г.;
 5. призовава държавите-членки да осигурят пълно участие на регионалните и местни органи, компетентни в областта на туризма и регионалното развитие на крайбрежните зони, както и на икономическите и социалните партньори и партньорите в областта на околната среда, във всички постоянни структури, създадени в рамките на тези политики, както и в трансграничното сътрудничество, в което засегнатите райони участват;
 6. подчертава основополагащата връзка между добре функциониращата инфраструктура и успеха на един туристически регион и във връзка с това призовава компетентните органи да разработят планове за оптимизиране на местната инфраструктура, която ще е от полза както за туристите, така и за местните жители; в светлината на това настоятелно препоръчва на крайбрежните държави-членки да предприемат всички необходими мерки, за да гарантират, че новите проекти за подобряване на инфраструктурата, включително нефтопреработвателни предприятия и други съоръжения, биват изградени при използване на най-новите технологии с цел намаляване на енергопотреблението и въглеродните емисии и подобряване на енергийната ефективност чрез използване на възобновяеми енергийни източници;
 7. насърчава Комисията, държавите-членки и регионите да поощряват създаването на устойчиви вериги за мобилност, които включват обществения транспорт, а също така велосипедни алеи и пешеходни пътеки, по-специално в трансграничните крайбрежни региони, и да подпомагат обмена на добри практики;
 8. препоръчва на Комисията да възприеме единен и цялостен подход по въпросите на крайбрежния туризъм в рамките както на териториалното сближаване, така и на своята стратегия за интегрирана морска политика, по-конкретно по отношение на островите, крайно отдалечените райони и останалите крайбрежни зони, по-специално предвид силната зависимост на тези райони от туристическия сектор;

9. решително насърчава Европейската комисия и държавите-членки да включат крайбрежния туризъм в списъка на приоритетите в рамките на стратегическите насоки за следващия програмен период на структурните фондове, както и сред политиките за крайбрежните зони на ЕС и да определят новаторска стратегия, която да е в състояние да включи предлагането на крайбрежния туризъм;
10. във връзка с това приветства участието на крайбрежните региони в програмите INTERREG IV B и INTERREG C и в проекти, които покриват както транснационалното, така и междурегионалното сътрудничество в областта на туризма, и ги приканва да се възползват в по-голяма степен от съществуващите инициативи и инструменти на ЕС за крайбрежните държави (като напр. Средиземноморската стратегия, Стратегията на ЕС за Балтийско море или Черноморското сътрудничество); препоръчва настоятелно Комисията да постави по-сериозен акцент върху крайбрежните региони при новите програми INTERREG за следващия период на програмиране;
11. отбелязва становището на Комитета на регионите относно създаването на Европейски крайбрежен фонд и призовава Комисията, в контекста на следващата финансова рамка, да проучи начините за по-добро координиране на всички бъдещи финансови инструменти, покриващи действия в крайбрежните региони;
12. препоръчва разработването стълб от знания като част от интегрираното развитие на крайбрежните зони чрез създаване на европейска секторна мрежа под егидата на Европейския технологичен институт съгласно Регламент (ЕО) № 294/2008 и Седмата рамкова програма съгласно Решение №1982/2006/ЕО;
13. препоръчва крайбрежните държави-членки да прилагат този интегриран подход на програмно равнище при избора и изпълнението на проекти, свързани с крайбрежието, като възприемат принципа на междусекторен подход и отдадат приоритет на създаването на публично-частни партньорства, за да намалят натиска върху местните административни органи;
14. приветства определените от Комисията приоритети в областта на крайбрежния и морски туризъм в програмата за конкурентоспособен и устойчив европейски туризъм; предлага в създадения неотдавна портал да бъдат включени туристически дестинации в Европа, специфична информация относно крайбрежни дестинации и мрежи, по-конкретно най-малко известните най-малко рекламираните дестинации, така че те да станат известни извън границите на ЕС и към тях да се добави също регионално и местно измерение;
15. от тази гледна точка призовава Комисията да превърне крайбрежния туризъм във водеща тема за 2010 г. в рамките на пилотния си проект „Отличителни европейски дестинации“;
16. изразява съжаление, че настоящата липса на прозрачност по отношение на разходите на ЕС за крайбрежните зони възпрепятства количественото определяне на равнището на инвестициите и проучването на въздействието на подкрепяните

инициативи в тези региони; в този контекст приветства разпоредбата от гореспоменатата Зелена книга за морската политика относно създаването на база данни за морските региони, която да включва информация за бенефициерите на всички фондове на Общността (включително структурните фондове) и призовава Комисията да изпълни незабавно тази важна задача; подчертава важността на подобна инициатива за гарантирането на прозрачност в тази област; призовава Комисията да задейства съответните инструменти с цел осигуряване на необходимите данни за нуждите на анализа и статистиката и призовава държавите-членки да изпълняват изцяло своите задължения за публикуване на получателите на финансово подпомагане, като по този начин предоставят цялостна картина на съществуващите проекти;

17. призовава Комисията, държавите-членки и регионите да изработят съвместно изчерпателен Интернет каталог на финансираните проекти в крайбрежните райони, като по този начин се даде възможност на регионите да се поучат от опита на другите, а академичният свят, крайбрежните общности и други заинтересовани страни да идентифицират, разпространят и увеличат до максимум възстановяването на най-добрите практики в местните общности; в този контекст препоръчва създаването на форум, в рамките на който заинтересованите страни да могат да установяват контакт и да споделят добри практики и създаването на работна група с участието на представители на държавите-членки за разработване на планове за действие в областта на крайбрежния туризъм и за насърчаване на обмена на опит на институционално равнище;
18. призовава Комисията да си послужи също с каталога по Интернет, за да покаже на гражданите предимствата, които Европа предоставя на крайбрежните региони и по този начин да допринесе за един по-положителен поглед по отношение на европейското финансиране и за увеличаване на авторитета на Съюза;
19. призовава Комисията да гарантира, че непрекъснатото разработване от страна на Евростат на социалноикономическа база данни за крайбрежните региони на ЕС включва надеждни, уеднаквени и актуализирани данни за туризма, които са от значение за улесняване на вземането на решения от публичния сектор и за осъществяване на сравнения както между регионите, така и между секторите на икономиката; препоръчва спешни действия от страна на крайбрежните държави-членки в процеса на прилагане на сателитните сметки в туризма на тяхна територия;
20. Подчертава, че съществува тясна връзка между околната среда и крайбрежния туризъм; и че политиките за развитие на туризма следва да включват практически мерки в съответствие с общата политика за опазване и управление на околната среда; приветства във връзка с това включването на „устойчивото развитие” в член 17 от Регламент (ЕО) № 1083/2006 (за структурните фондове за 2007-2013 г.) като един от основните принципи при прилагането на всички структурни интервенции, чието прилагане следва да бъде надлежно проверявано посредством съответните дейности за мониторинг; настоятелно препоръчва подобна разпоредба да бъде включена в регламентите за следващия период на програмиране; подчертава важния принос, който би имало това за поощряване на екотуризма;

21. припомня, че крайбрежните региони са особено засегнати от въздействието на изменението на климата и от свързаните с него покачване на морското равнище и ерозия на бреговете, както и увеличаване на честотата и силата на бурите; настоява във връзка с това крайбрежните региони да разработят планове за управление на риска и превенция във връзка с изменението на климата;
22. посочва въздействието на изменението на климата върху крайбрежния туризъм; по тази причина приканва Комисията от една страна да интегрира последователно целите на ЕС за намаляване на емисиите на CO₂ в политиката в областта на транспорта и туризма, а от друга страна да поощрява мерки за защита на устойчивия крайбрежен туризъм от въздействията на изменението на климата;
23. подчертава в този контекст значението на оценката на потенциала на туризма по отношение на приноса, който той може да има за опазването и съхраняването на околната среда; отбелязва, че туризмът може да предложи достъпен начин за повишаване на информираността относно екологичните ценности чрез съгласувани действия на националните и регионалните органи, от една страна, и туристическите оператори и управителите на хотели и ресторанти, от друга страна; във връзка с това счита, че крайбрежните региони следва да бъдат предмет на такива усилия поради техния предимно туристически профил.
24. подчертава необходимостта при развитието на туризма винаги да се гарантира опазването на историческите характеристики и археологическите находки, както и съхраняването на традициите и културното наследство като цяло, при насърчаване на активното участие на местните общности;
25. призовава да бъдат предоставени стимули в подкрепа на устойчивото развитие по начин, който позволява съхраняването на културното и природно наследство, както и на социалната структура на крайбрежните региони;
26. призовава Комисията да гарантира, че активното изпълнение, съобразено с Рамковата директива за морската стратегия, е условие за получаване на финансиране от ЕС за крайбрежни проекти с въздействие върху морето.
27. призовава Комисията да използва всички подходящи инструменти за оценка, за да контролира прилагането на този принцип в крайбрежните зони по време на настоящия период на програмиране, както и разпределянето на отговорностите между различните равнища на вземане на решения;
28. подчертава, че прекаленият натиск върху крайбрежните зони поради прекомерната инфраструктура има губелни последици за развитието на крайбрежния туризъм и привлекателността, докато тези аспекти биха могли да бъдат насърчавани посредством висококачествени туристически услуги, които са от основно значение за конкурентоспособността на крайбрежните региони и за насърчаването на висококачествени работни места и квалификации; следователно приканва крайбрежните региони да насърчават инвестициите в други области, като предоставянето на услуги, основаващи се на информационни технологии и технологии за информация, развитие на нов потенциал за традиционните местни продукти, както и обучение на висококвалифицирани работници в туристическия сектор; призовава във връзка с това да бъдат създадени програми за обучение с цел формиране на резерв от квалифицирани служители, които да притежават умения за

- работа при нарасналата комплексност и разнообразие на туристическия сектор;
29. призовава държавите-членки да определят подходящи политики в областта на градоустройството и планирането на пространството, съвместими с крайбрежния пейзаж;
 30. подчертава, че високото качество е основното сравнително предимство на европейския туристически продукт; призовава държавите-членки регионалните и местните органи да популяризират и да укрепват качеството на туристическите услуги, като например предоставяната сигурност, цялостната и съвременна инфраструктура, социалната отговорност на предприятията, насочените към опазване на околната среда икономически дейности;
 31. призовава Комисията да включи в своята политика за морски клъстър услуги и производителните сектори, които са особено важни за крайбрежния туризъм, като по този начин позволи продуктивно взаимодействие между онези, които използват морето като ресурс за увеличаване на неговата конкурентоспособност, устойчивост и принос за икономическото развитие на крайбрежието; счита, че грижите за здравето, благосъстоянието, образованието, технологиите и спортните съоръжения следва да бъдат включени като крайбрежни услуги в морските клъстър, като ключови елементи за развитието на тези зони;
 32. подчертава важността на достъпа за развитието на крайбрежните региони; във връзка с това призовава Комисията и националните и регионалните органи да разработят начини за осигуряване на оптимална връзка чрез сухопътен, въздушен и воден транспорт; отново призовава същите участници, предвид увеличеното замърсяване на морето в много пристанищни райони и градове, за значително подобряване на стимулите за снабдяване на плавателните съдове на котва в пристанищата от мрежата на сушата; приканва държавите-членки да анализират възможността за предприемане на мерки за намаляване на летищните такси, в съответствие с посочената в гореспоменатото предложение за директива процедура относно летищните такси, с цел увеличаване на привлекателността и укрепване на конкурентоспособността на крайбрежните региони; със същата цел подчертава необходимостта от засилване на спазването на стандартите за сигурност по отношение на въздухоплаването и летищата, включително премахването на депата за гориво, разположени в близост до летищата, където това е необходимо;
 33. приканва държавите-членки и регионалните органи да насърчават модернизирването на пристанищата и летищата в крайбрежните и островните региони с цел задоволяване на потребностите на туризма, като надлежно се отчитат съществуващите възможности, свързани с околната среда и с опазването на естетиката и на природната среда;
 34. подчертава, че териториалното сближаване е хоризонтална концепция, която обхваща ЕС като цяло, което може да подобри връзката между крайбрежието и вътрешността въз основа на съществуващите отношения на взаимно допълване и влияние между крайбрежието и вътрешността (например свързването на крайбрежните дейности с дейностите на селския и градския туризъм и подобряването на достъпа извън активния сезон на туризма, като се подчертае значението на местните продукти и се насърчи тяхната диверсификация);

- отбелязва, че горепосочената Зелена книга относно бъдещата морска политика специално посочва островните региони, като признава, че те са изправени пред особени предизвикателства по отношение на развитието поради постоянно неблагоприятните природни условия; подчертава, че крайбрежните региони в общ план са изправени пред подобни проблеми и призовава Комисията да отчита необходимостта от връзка между крайбрежния туризъм и интегрираното управление на крайбрежните зони и с пространственото планиране на моретата при бъдещото осъществяване политиката на териториално сближаване;
35. същевременно, настоятелно призовава крайбрежните регионални и местни органи да стимулират интегрираните планове за териториален маркетинг с участието на партньори в контекста на съседството по море и по суша и да насърчават справедливостта в развитието на туризма и пътуванията, с цел увеличаване на туристическата конкурентоспособност, без да се накърнява глобалната конкурентоспособност;
36. насърчава крайбрежните райони да участват в проекти за междурегионално сътрудничество, например по тема IV от инициативата „Регионите и икономическите промени”, с цел да се създадат тематични мрежи за крайбрежен туризъм и да се разработят вече съществуващите мрежи, както и за осъществяване на обмен на знания и най-добри практики;
37. препоръчва на заинтересованите публични органи на национално, регионално и местно равнище да насърчават стратегически проекти в крайбрежния туризъм по програмите за сътрудничество, като предоставят техническа помощ за подготовка на проектите и подходящо равнище на финансиране за тези дейности и дават предимство на използването на структурните фондове за развитието на устойчив, съобразен с околната среда туризъм в крайбрежните региони, както в областта на сближаването, така и в областта на конкурентоспособността и заетостта; в този контекст, е уместно да се отдели специално внимание на дейностите, насочени към развитие на информационните комуникации и технологии;
38. призовава Комисията да планира най-малко веднъж годишно, за предпочитане на 20 май, европейския ден на морето, едно конкретно мероприятие, насочено към крайбрежния туризъм, което да улесни комуникацията и установяването на контакти между партньорите, както и обмен на най-добри практики, например в прилагането на Интегрирания модел за управление на качеството на ЕС; в тази връзка призовава всички участници да представят своите проекти, които пряко или непряко са свързани с крайбрежния туризъм и които се ползват от общностно финансиране;
39. счита, че насърчаването на корабния туризъм, също посредством свързани с отрасъла икономически дейности, е от полза за развиването сред гражданите на Съюза на по-устойчиви навици и по-високо съзнание за опазване на околната среда; следователно приканва държавите-членки да насърчават инвестициите с тази цел в техните крайбрежни региони;
40. в допълнение призовава Комисията да изработи практическо ръководство за финансиране от ЕС в областта на крайбрежния туризъм, с цел да бъдат ориентирани заинтересованите страни във фазата на търсене на финансиране;

41. признава значителния принос, който круизният туризъм представлява за развитието на крайбрежните общности, при положение, че бъде намерен баланс между рисковете и отговорностите и между фиксираните разходи на земните инвестиции и необходимата гъвкавост от страна на круизните оператори, както и че загрижеността за опазване на околната среда бъде взета надлежно предвид;
42. призовава Комисията да подкрепя крайбрежните общности при придобиването на най-добрите практики и максималното оползотворяване на добавената стойност на круизния туризъм в частност и на крайбрежния туризъм като цяло;
43. призовава крайбрежните райони да създадат и подкрепят регионални или местни агенции за развитие, така че да се изградят мрежи от професионалисти, институции, експерти и администрации в рамките на една и съща територия, както и между различни страни, с консултативни и информационни функции по отношение на потенциалните публични и частни бенефициери;
44. препоръчва на крайбрежните държави-членки да отчетат устойчивостта на проектите за сътрудничество във фазата след финансирането, не само от финансова гледна точка, но и с оглед продължаването на сътрудничеството между партньорите и взаимовръзката със съответните местни служби;
45. препоръчва на крайбрежните държави-членки да осигурят висока степен на видимост на избраните проекти и да опростят процедурите за достъп до финансиране с цел да привлекат частно финансиране за крайбрежния туризъм и да улеснят създаването на партньорства между публични органи и частни лица, особено малки и средни предприятия (МСП); препоръчва повишаване стойността на развлекателните ползи от устойчивия морски и крайбрежен туризъм в контекста на гарантиране на доброто здравословно състояние на флората и фауната (посредством насърчаване на екотуризма, на рибния туризъм, наблюдението на китове и т.н.); счита, че тези цели биха могли да получат реализация в контекста на Европейския ден на морето, отбелязван на 20 май всяка година;
46. призовава екологичните сдружения, икономическите сектори, свързани с морето, културните организации, научната общност, гражданските организации и местните жители да разширят своето участие във всички фази на проекта, включително проследяването, с цел да осигурят неговата дългосрочна устойчивост;
47. призовава накрая Комисията да извършва редовна оценка на степента, в която общностното финансиране на крайбрежните зони се отразява понастоящем на регионалното развитие на тези зони с цел разпространяване на най-добри практики и подкрепа за мрежите за партньорство между различните участници чрез Обсерватория за устойчив крайбрежен туризъм;
48. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета, на Комисията, на правителствата и парламентите на държавите-членки и на Комитета на регионите.

ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ

Обща рамка

Европейският съюз наброява 27 държави-членки, като обхваща над 89 000 км крайбрежна зона. Тази европейска крайбрежна зона обаче се състои от много различни една от друга реалности като големи градски центрове и столици на европейски страни, по-специално Лисабон, Атина, Копенхаген или Стокхолм, както и малки острови, където основен поминък за население са главно туризмът и риболовът.

Морското битие на Европейския съюз с дълбоки исторически корени и традиции в някои от държавите-членки беше главният отговорник за експанзията на Стария континент към нови светове, която донесе просперитет и позволи да се консолидира значението на крайбрежието за развитието на крайбрежните държави.

Ако някои региони са неотделими от заобикалящото ги крайбрежие, като крайно отдалечените райони, където основният поминък са предимно туризмът и дейностите, свързани с морето, други в своята крайбрежна зона имат географски дадености, които по никакъв начин не зависят от туризма за тяхното икономическо развитие или в които туризмът представлява незначителна част от БВП.

Според някои прогнози през 2010 г. около 75% от населението на Земята ще живее в крайбрежните зони. Това голямо съсредоточаване на население по крайбрежието само по себе си е достатъчно показателно от гледна точка на неотложната необходимост да се подходи прагматично към проучване на влиянието на туризма върху крайбрежните зони и, в частност, неговия ефект върху европейската национална, регионална и местна икономика.

Европейският съюз и туризмът

Макар в момента туризмът да не е част от компетенциите или политическите сфери на действие на Европейския съюз, в член 3 от Договора за ЕС е посочено, че може да бъде обект на „мерки“. Това позволи на ЕС да реализира поредица от политики, програми и действия в областта на туризма.

Тази фрагментарна и секторна дейност на Европейския съюз дава възможност да се забележат някои проблеми, които се изразяват в липсата на последователност на стратегиите в прилагането на различните политики и в смесица от програми и форми на подкрепа за туризма, които в крайна сметка си вредят едни на други поради липсата на водеща и последователна политическа линия, целяща успешното конкретизиране на поставените цели.

Държавните и правителствените ръководители се споразумяха да включат в Договора от Лисабон член, който занапред да предоставя повече правомощия на ЕС и, в частност, на Европейския парламент, в областта на политиката в областта на туризма. Това ще позволи да се изготвят нови стратегии за ефективно и реално прилагане на съществуващите средства за финансиране на истинска политика за европейски туризъм.

Структурните фондове и туризмът

Предвид факта, че Европейският съюз няма компетенции в областта на туризма и съответно липсват финансови инструменти, предназначени специално за този сектор, намесата в областта на туризма на равнището на Общността се осъществява предимно чрез Структурните фондове и Кохезионния фонд под формата на регионални и секторни оперативни програми.

Комисията по регионално развитие на Европейския парламент взе решение да разреши изготвянето на доклад по собствена инициатива и извършване на проучване за въздействието на туризма върху крайбрежните зони: аспекти на регионалното развитие, така че да стане възможно ефективното прилагане на Структурните фондове в сектора крайбрежен туризъм и да се отчете конкретното въздействие на сектора на този вид туризъм върху икономическото, социално и териториално сближаване на всички държави-членки.

Проучването, изготвено за комисията, е едновременно задълбоченото и значително. В него се достига до заключение, че сред главните предизвикателства пред крайбрежния туризъм трябва да се изтъкне на първо място сезонния му характер, както и необходимостта от мерки за устойчиво развитие и диверсификация на развлекателните дейности.

В това проучване се признава голямата подкрепа, предоставена от интервенциите в крайбрежния туризъм чрез мерките в рамките на регионалните оперативни програми съфинансирани от ЕФРР, както и в публични инфраструктури, програми за подпомагане на МСП в туристическия сектор, териториалния маркетинг и дейностите по популяризиране.

В проучването се посочва трудността, която поради трансверсалния характер на туристическия сектор се отразява на оценката на въздействието от тези инициативи на регионално равнище. Въпреки това се увеличава стойността на качествено въздействие по отношение на укрепване на капацитета на институциите. Според авторите финансирането от ЕС е стимулирало участието в партньорства, макар и те да се проявяват в различна степен в отделните проекти и допринасят за подобряване на качеството на планирането и концепцията на проектите. Също толкова финансирането от ЕС е имало основен принос за постигане на по-интегриран подход за управление на качеството в крайбрежните зони.

Заклучения

Консултациите с участниците на местно равнище в областта на крайбрежния туризъм, които послужиха за база при изработването на този доклад по собствена инициатива, бяха много обогатяващи за съставителите и разкриха по същество необходимостта от предприемане на конкретни мерки за постигане на по-голяма ефикасност от прилагането на вече съществуващите фондове за този сектор. Не е необходимо специално да се търсят нови инструменти: преди всичко трябва да се приложи интегриран и последователен подход към сектора, като се активират наличните инструменти за постигане на една и съща цел с обща стратегия. Беше постигнато съгласие по отношение на нуждата от интегриран и цялостен подход към туристическия сектор в крайбрежните зони.

Диверсификацията на крайбрежния туризъм и преодоляването на неговата зависимост от понятията „море, слънце, пясък“ чрез превръщането му в по-еклектичен по отношение на предлагането, е ключово предизвикателство днес, което трябва да се подкрепи. Необходимо е да се развият нови сегменти на регионалната крайбрежна икономика, като същевременно се насърчават целите на стратегията от Лисабон и Гьотеборг за конкурентоспособност и растеж.

Секторните политики като риболов, морска политика, транспорт, енергетика, околна среда, сближаване и дори новата стратегия за европейска селскостопанска политика, основаваща се в по-голяма степен на продукти на върхови постижения, които във всеки момент взаимодействат с продуктите на крайбрежния туризъм, в следващата работна програма на Европейската комисия следва да придобият новаторски черти и да работят интегрирано за развитието на този толкова важен за европейската икономика сектор, какъвто е крайбрежният туризъм. Едно цялостно виждане за тази политика трябва да добие своите реални очертания в обзримо бъдеще за ЕС, по-специално чрез междинния преглед на финансовата рамка за 2007-2013 г. Така ще може да се гарантира, че Съюзът има устойчив крайбрежен туризъм с поглед към бъдещето.

4.11.2008

СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА ПО ТРАНСПОРТ И ТУРИЗЪМ

на вниманието на комисията по регионално развитие

относно въздействието на туризма върху регионалното развитие в крайбрежните региони
(2008/2132(INI))

Докладчик по становище: Francesco Ferrari

ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Комисията по транспорт и туризъм приканва водещата комисия по регионално развитие да включи в предложението за резолюция, което ще приеме, следните предложения:

- A. като има предвид, че по-голямата част от икономиките на държавите-членки със значително развитие на крайбрежните региони силно зависят от приходи, получени от свързани с морето или с районите около устие или делта дейности, като туризъм, риболов, транспорт и др., и че експлоатацията на морската и крайбрежна среда за

различни цели води до нарастващ натиск; като има предвид по-специално, че конкуренцията при търсенето на пространства често поражда конфликти между различните дейности и интереси (туризъм, риболов, услуги, селско стопанство, опазване на естествените екосистеми), което поражда необходимост от подходящо териториално управление, способно да координира различните дейности, свързани пряко или непряко с развитието на крайбрежните региони,

- Б. като има предвид, че в регионите, в които кратки и интензивни туристически периоди се редуват с периоди на икономическо бездействие, равнището на заетост в конкретния отрасъл, а също така и в транспортния сектор варира в значителна степен и това води в много случаи до затрудняване на устойчивото и качествено предоставяне на услуги,
- В. като има предвид ролята на туризма като двигател на икономическия растеж, на трудовата заетост и на новите технологии в областта на комуникациите,
- Г. като има предвид, че за да се осигури достъп до туристически дейности в крайбрежните региони е необходима модерна и ефикасна транспортна инфраструктура,
- Д. като има предвид, че крайбрежните региони имат голямо значение за Европейския съюз, тъй като съсредоточават в себе си значителна част от икономическите дейности,
 - 1. счита, че е необходимо да се засилят политиките, които намаляват последиците от сезонния характер и които насърчават в социален, икономически и екологичен аспект устойчивото развитие, разнообразяването и въвеждането на нови продукти, включително чрез „бизнес-туризъм”, създаването на постоянни работни места, продължаващото обучение, подобряването на квалификацията и разнообразяването на продукцията и услугите; по-специално счита, че е полезно да се насърчава, включително и посредством структурните фондове, институционалното изграждане, координацията между различните равнища на управление, укрепването на капацитета и принципът на партньорство при планирането и разработването на проекти, като програми за обмен на възрастни туристи, здравен туризъм, туризъм, включващ размяна на жилища, и конгресен туризъм;
 - 2. подчертава необходимостта, при развитието и осъществяването на проектите, свързани с инфраструктурата на туризма и транспорта, да се отчитат интересите на защитата на природата и културното наследство и на устойчивия туризъм;
 - 3. призовава Комисията и държавите-членки по-дейно да посрещат нуждите най-вече на частния сектор в малките крайбрежни общности и в островните региони, като насърчават примерите на най-добри практики при планирането, разработването и управлението на конкретни проекти и инициативи и обмена на информация относно съответните европейски норми и стратегии в тази област, както и относно европейските фондове, по-специално фондовете за подпомагане на устойчивия туризъм;
 - 4. насърчава Комисията, държавите-членки и регионите да поощряват създаването на

устойчиви вериги за мобилност, които включват обществения транспорт, а също така велосипедни алеи и пешеходни пътеки, по-специално в трансграничните крайбрежни региони, и да подпомагат обмена на добри практики;

5. призовава държавите-членки, островните региони и крайбрежните региони да насърчават преминаването от физически инфраструктурни инвестиции към действия, насочени към създаване на пространството, необходимо за териториален маркетинг и разнообразяване на продукцията и услугите, посредством дейности, които „преразпределят пространствата“, като целта може да бъде постигната като:
- се интегрира традиционното предлагане с други развлекателни дейности, свързани с морето;
 - се интегрират съществуващите транспортни средства и различните туристически дейности;
 - се поощрява нематериалното културно и природно наследство, например посредством създаването на тематични маршрути и обиколки, които позволяват да се открие регионалното наследство на разположените във вътрешността райони (например тяхното кулинарно изкуство);
 - градовете и селищата, които исторически са развивали промишлена дейност, се превърнат в туристически цели посредством популяризирането на архитектурните и културните им особености;
 - се инвестира във видимостта, профила и резултатите на проектите;
 - се приеме цялостна перспектива по отношение на туристическия пазар, така че да се посрещне нарастващата конкуренция от страна на евтини туристически цели извън Европа и се насърчават наред с другото програми, приспособени към нови потребители от Съюза, като например семейният туризъм и туризмът за възрастни лица;
 - се интегрират мерки за опазване на околната среда и за морска сигурност в развитието на туристическата инфраструктура, по-специално пестенето и ефективността на използването на ресурсите и едно добро устойчиво планиране;
 - се разработят образователни програми и програми за обучение в туристическия сектор, които да обхващат всички равнища и всички области (предоставяне на услуги, икономика и администрация) с оглед създаването на ядро от квалифицирани работници;
 - се насърчава социалният туризъм между регионите на Съюза извън туристическия сезон; социалният и достъпен туризъм дава възможност на лицата с намалена подвижност и на лицата с увреждания да пътуват на територията на Европейския съюз като туристи; социалният туризъм е ефективно средство за повишаване на благосъстояние на европейските граждани и оказва икономическо отражение, тъй като поражда и поддържа трудова

заетост в туристическия отрасъл през цялата година;

- се анализират или, при необходимост, се насърчават дейностите по разнообразяване на предлагането на туристически услуги чрез разработването на специфична гама, като например културен, спортен, плажен туризъм и др.;
- 6. приканва държавите-членки и регионалните органи да полагат усилия за предоставяне на по-устойчиви и стабилни услуги; приканва Комисията да проучи мерки за компенсация на недостатъчното развитие на трудовия потенциал, на капиталите и на услугите вследствие на сезонния характер на трудовата заетост в туристическия отрасъл в крайбрежните региони и в свързания с тях транспортен сектор;
- 7. призовава държавите-членки да определят подходящи политики в областта на градоустройството и планирането на пространството, съвместими с крайбрежния пейзаж;
- 8. призовава да бъдат предоставени стимули в подкрепа на устойчивото развитие по начин, който позволява съхраняването на културното и природно наследство, както и на социалната структура на крайбрежните региони;
- 9. посочва въздействието на изменението на климата върху крайбрежния туризъм; по тази причина приканва Комисията от една страна да интегрира последователно целите на ЕС за намаляване на емисиите на CO₂ в политиката в областта на транспорта и туризма, а от друга страна да поощрява мерки за защита на устойчивия крайбрежен туризъм от въздействията на изменението на климата;
- 10. приканва държавите-членки и регионалните органи да насърчават модернизирани пристанищата и летищата в крайбрежните и островните региони с цел задоволяване на потребностите на туризма, като надлежно се отчитат съществуващите възможности, свързани с околната среда и с опазването на естетиката и на природната среда;
- 11. потвърждава отново искането си за създаване на стимули, така че в много крайбрежни региони с функциониращи пристанища да бъдат осъществени дейности по осъвременяване с цел приемане на кораби за отдих и увеселителни пътешествия, също така да бъдат осъществени дейности за значително подобряване на околната среда, включително и дейности за справяне с изменението на климата.

РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ В КОМИСИЯ

Дата на приемане	4.11.2008
Резултат от окончателното гласуване	+: 31 -: 0 0: 1
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Etelka Barsi-Pataky, Michael Cramer, Luis de Grandes Pascual, Arūnas Degutis, Petr Duchoň, Saïd El Khadraoui, Emanuel Jardim Fernandes, Francesco Ferrari, Brigitte Fouré, Georg Jarzembowski, Stanisław Jałowiecki, Dieter-Lebrecht Koch, Sepp Kusstatscher, Jörg Leichtfried, Bogusław Liberadzki, Eva Lichtenberger, Luís Queiró, Reinhard Rack, Ulrike Rodust, Brian Simpson, Dirk Sterckx, Silvia-Adriana Țicău, Yannick Vaugrenard, Armando Veneto, Lars Wohlin, Roberts Zīle
Заместник(ци), присъствал(и) на окончателното гласуване	Philip Bradbourn, Lily Jacobs, Anne E. Jensen, Antonio López-Istúriz White, Vural Öger, Willem Schuth

РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ В КОМИСИЯ

Дата на приемане	5.11.2008
Резултат от окончателното гласуване	+: 39 -: 2 0: 0
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Emmanouil Angelakas, Stavros Arnaoutakis, Rolf Berend, Victor Boștinaru, Wolfgang Bulfon, Antonio De Blasio, Bairbre de Brún, Gerardo Galeote, Iratxe García Pérez, Eugenijus Gentvilas, Monica Giuntini, Ambroise Guellec, Pedro Guerreiro, Gábor Harangozó, Marian Harkin, Mieczysław Edmund Janowski, Gisela Kallenbach, Evgeni Kirilov, Miloš Koterec, Constanze Angela Krehl, Florencio Luque Aguilar, Jamila Madeira, Yiannakis Matsis, Miroslav Mikolášik, James Nicholson, Jan Olbrycht, Maria Petre, Pierre Pribetich, Giovanni Robusti, Elisabeth Schroedter, Grażyna Staniszevska, Kyriacos Triantaphyllides, Lambert van Nistelrooij, Oldřich Vlasák
Заместник(ци), присъствал(и) на окончателното гласуване	Domenico Antonio Basile, Emanuel Jardim Fernandes, Francesco Ferrari, Eleonora Lo Curto, Ramona Nicole Mănescu, Flaviu Călin Rus, Iuliu Winkler